

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Karla Šimky a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **L. M.**, zastoupený Michalem Benčokem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 17, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2006, č. j. OAM-421/VL-07-HA08-2006, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2006, č. j. 56 Az 129/2006 - 21,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 8. 2006, č. j. 56 Az 129/2006 - 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 4. 2006, č. j. OAM-421/VL-07-HA08-2006, zamítlo Ministerstvo vnitra žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobce napadl toto rozhodnutí žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 26. 4. 2006 sepsanou z části v arabštině, v níž uvedl, že cítí lítost nad rozhodnutím žalovaného a nepřijímá ho. Žádá o nové projednání žádosti o azyl, neboť má mnoho problémů, přičemž primární příčinou je terorismus. Žalobci je vyhrožováno teroristickou organizací (chtějí ho zabít), což ho přivedlo k tomu, že je pořád na útěku a ve strachu.

Krajský soud ustanovil tlumočnicka a nechal žalobu přeložit do češtiny. Následně ji odmítl, a to z toho důvodu, že podání žalobce postrádá náležitosti žaloby uvedené v § 37

odst. 2 a 3 a v § 71 odst. 1 písm. a) až f) s. ř. s. a pro další postup soudu tak nejsou splněny podmínky řízení. Současně se jedná o již neodstranitelný nedostatek, neboť odstraňovat vady žaloby v tomto případě již není možné s ohledem na lhůtu uvedenou v § 72 odst. 1 s. ř. s. S ohledem na uplynutí této lhůty by případné poučení soudu s výzvou k odstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s. bylo úkonem zcela nadbytečným, neboť k případně dodatečně uplatněným argumentům by soud již nemohl přihlížet, a to pro marné uplynutí zákonné lhůty pro rozšíření žaloby dle § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.

Proti rozhodnutí krajského soud podal žalobce (stěžovatel) včasnou kasační stížnost, v níž namítá, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí a v důsledku toho i nesprávně posoudil žádost o udělení azylu a zejména nedostatečně zvažil možnost udělení azylu z humanitárního důvodu. Dále si správní orgán opatřil jen neúplné důkazy, v průběhu řízení správní orgán ani soud stěžovateli nepředložil prakticky žádné důkazy, vše je jen v rovině osobních názorů referentů a soudu, přičemž v jiných případech, jak je stěžovateli známo, správní orgán vyžaduje a předkládá různé zprávy a hodnocení situace v Alžírsku. Dále správní orgán nedostatečně objasnil důvody, které ho vedly k vydání rozhodnutí.

Kromě toho se stěžovatel domnívá, že napadená rozhodnutí vycházela z nesprávného právního výkladu ustanovení § 14 zákona o azylu, neboť soud nedostatečně přihlédl zejména k soustavnému porušování lidských práv na území Alžírsku. Současná dlouhotrvající praxe je taková, že se stěžovatel nemůže bez neustálých obav o svůj život ani projít po ulici. Stěžovatel se domnívá, že jeho nárok na udělení azylu lze podřadit pod zákonná ustanovení § 14 zákona o azylu, jelikož má neustále obavy o svou psychiku s ohledem na nepředvídatelné reakce a obavy z fyzického násilí ze strany fanatických vyznavačů islámu, kteří vyznávají teroristické praktiky.

Konečně stěžovatel uvádí nesprávnost postupu krajského soudu. Vzhledem k tomu, že stěžovatelovo podání bylo krátké, mohl soud sám a tedy s dodržáním lhůty vyzvat stěžovatele k doplnění jeho podání a k opravě zřejmé nesprávnosti. Stěžovatel uplatňuje důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť soud měl splnit poučovací povinnost. Předseda senátu nevyzval usnesením stěžovatele k opravě nebo odstranění vad podání a nestanovil mu k tomu lhůtu. Protože stěžovatel žádnou výzvu neobdržel, nemohlo být podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení tak nebylo možno pro tento nedostatek pokračovat. Soud poté řízení o tomto podání usnesením odmítl, o čemž stěžovatel nebyl poučen.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud předmětné rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud při svém posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny veškeré podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má všechny náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není tudíž nutné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou přijatelnosti kasační stížnosti, jak mu je uloženo § 104a s. ř. s., tedy zda kasační stížnost podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu (mezinárodní ochrany) lze přitom pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované

pod č. 933/2006 Sb. NSS. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu procesního práva. Kasační stížnost je proto přijatelná.

Kasační stížnost je důvodná.

K námitkám týkajícím se nesprávného a neúplného zjištění skutkového stavu, nedostatku důkazů, nedostatku odůvodnění rozhodnutí žalovaného, jakož i k námitce, že stěžovateli měl být udělen humanitární azyl Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost napadá usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby, a proto přicházejí pro žalobce v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem. Nejvyšší správní soud může podrobit přezkumu pouze postup krajského soudu a jeho úvahy, tedy posoudit správnost závěrů krajského soudu, které jej vedly k odmítnutí žaloby; nemůže se však zabývat výše uvedenými námitkami, neboť takové námitky jsou nepřipustné.

Nejvyšší správní soud však dále zkoumal procesní postup krajského soudu ohledně vadného podání a námitku stěžovatele o nesplnění poučovací povinnosti soudu. Nejvyšší správní soud o věci uvážil takto: každé podání adresované soudům rozhodujícím ve správním soudnictví musí obsahovat náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. V tomto smyslu je zřejmé, že z podání stěžovatele bylo patrné, čeho se týká, kdo jej činí, bylo stěžovatelem podepsáno a datováno. Soudu bylo doručeno v požadovaném počtu dvou stejnopisů. Stěžovatel nepřipojil k podání žádné listiny, neboť se jich nedovolával a také jej neopatřil kolkovou známkou, neboť je osvobozen od placení soudního poplatku. Pochybnosti může vyvolat skutečnost, co je předmětem návrhu, neboť stěžovatel pouze uvádí, že žádá o projednání své žádosti. Nicméně obecně lze říci, že v případě, kdy podání (žaloba) ve správním soudnictví zjevně směřuje proti konkrétnímu rozhodnutí správního orgánu, pak s. ř. s. umožňuje stěžovateli jen velmi úzký okruh petitů – tj. zmírnění trestu za správní delikt nebo zrušení rozhodnutí. V daném případě nemůže být pochyb, že stěžovatel požadoval zrušení v žalobě označeného rozhodnutí, neboť ze správního ani soudního spisu neplyne, že by byl žalovaným uložen správní trest. Odmítnutí žaloby z důvodu nedostatku petitu se za této situace jeví jako příliš formalistické vnímání práva, a není proto ani důvodný závěr krajského soudu, že žaloba postrádá náležitosti dle § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s.

Kromě náležitostí dle § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. však musí žaloba proti rozhodnutí správního orgánu obsahovat další skutečnosti uvedené v § 71 s. ř. s. Podle krajského soudu podání stěžovatele neobsahovalo základní náležitosti podání vymezené v ustanovení § 71 odst. 1, písm. a) až f) s. ř. s. (bez bližšího vymezení), když se žalobce omezil jen na ohlášení nesouhlasu s napadeným rozhodnutím ve lhůtě stanovené zákonem. S tímto závěrem se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Žaloba totiž obsahuje označení napadeného rozhodnutí a osob na řízení zúčastněných. Den doručení napadeného rozhodnutí v žalobě uveden není, avšak jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 11. 5. 2004, č. j. 3 Azs 85/2004 - 49, www.nssoud.cz), tato skutečnost je zpravidla zřejmá ze spisu (stejně jako v projednávaném případě), a není proto nutné na ní beze zbytku trvat. Dále co se týká označení výroků rozhodnutí, je z napadeného rozhodnutí zřejmé, že toto obsahuje pouze jeden výrok, takže stěžovatel žádný jiný napadnout nemůže. Stěžovatel žádné důkazy nenavrhuje, a proto je ani nemusel označovat, a otázka petitu byla popsána již výše. Stěžovatel také v souladu s § 71 odst. 2 s. ř. s. připojil k žalobě

opis napadeného rozhodnutí. Jedinou spornou náležitostí pak jsou pouze tzv. žalobní body [§ 71 odst. 1 písm. d)], z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. I zde má však Nejvyšší správní soud za to, že žaloba žalobní bod (resp. jeho náznak) obsahuje. Stěžovatel v žalobě žádá o projednání žádosti (o azyl) a odvolává se na to, že je mu vyhrožováno usmrcením teroristickou organizací. Námitka stěžovatele tak míří do nesprávně zjištěného skutkového stavu správním orgánem, který měl krajský soud podrobit přezkumu. Závěry krajského soudu o nedostatku podmínek řízení proto nejsou správné.

Na okraj lze podotknout, že pokud by měl krajský soud o obsahu podání pochybnosti, bylo by jediné správné, aby postupoval v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 o odstraňování vad podání, jak ostatně konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58. Krajský soud by měl jednoznačně formulovaným způsobem vyzvat žalobce usnesením k doplnění žaloby. Pokud by žalobce své podání nedoplnil, pak by teprve mohl krajský soud žalobu odmítnout, o čemž má povinnost žalobce předem poučit. Řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční, nicméně v průběhu řízení se objevují i prvky zásady oficiality např. v tom, že soud po obdržení podání postupuje v řízení z úřední povinnosti a nečeká pouze na úkony účastníků. Takovým projevem zásady oficiality je i vyzývací a poučovací povinnost soudu obsažená v § 37 odst. 5 s. ř. s., která by měla být využita, kdykoliv jsou pro ní splněny podmínky. Argumentovat nemožností odstraňovat vady podání po lhůtě určené k rozšíření žaloby dle § 71 odst. 2 s. ř. s. (ve výše projednávaném případě se však nejedná o lhůtu dvouměsíční, jak nesprávně uvádí krajský soud, ale pouze týdenní podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o azylu) není možné, neboť takový přístup by znamenal zásah do práva žalobce na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou; napadené rozhodnutí krajského soudu proto zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), v němž je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. února 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu